

Nr 82.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1939 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsförvärv av den Tidaholms järnvägsaktiebolag tillhöriga Tidaholms järnväg.

(4:e avd.)

I en den 17 februari 1939 dagtecknad proposition, nr 92, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den Tidaholms järnvägsaktiebolag tillhöriga Tidaholms järnväg må förvärfvas och införlivas med statens järnvägar i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunder.

Tidaholms järnväg, vilken förbinder Tidaholm med Vartofta station å statsbanelinjen Falköping—Nässjö, är normalspårig samt har en längd av 23.1 kilometer. Järnvägen öppnades för allmän trafik under år 1906.

Järnvägsbolagets styrelse har under år 1938 hänvänt sig till järnvägsstyrelsen med hemställan om utredning och förhandlingar. De sålunda inledda förhandlingarna, vilka nu slutförts, hava resulterat i det föreliggande avtalsförslaget, enligt vilket staten skall förvärva järnvägen jämte bolagets för biltrafik innehavda materiel och anläggningar mot att bolaget befrias från den skuld till staten å i runt tal 408,000 kronor, vari detsamma häfta på grund av erhållet statslån. Av angivna belopp utgöra 364,000 kronor kapitalskuld och 44,000 kronor anståndsrenta. Statens järnvägar avses i samband med förvärvet skola såsom räntepliktigt kapital påföras ett mot nämnda kapitalskuld svarande belopp.

Departementschefen har vid sitt tillstyrkande av förslaget anfört bland annat följande.

Förslaget bör enligt järnvägsstyrelsen betraktas såsom ett led i strävandena att enhetliggöra det svenska järnvägsnätet. Någon ekonomisk fördel för statens järnvägar såsom affärsföretag anses förvärvet icke medföra. Å andra sidan är företagens ekonomiska ställning icke så svag, att någon omedelbar fara för järnvägsdriftens nedläggande synes föreligga, därest banan icke övertages av staten. Bolaget har sålunda hittills kunnat erlagga stadgade räntor och amorteringar å statslånet. Med hänsyn till de senare årens försämrade driftsresultat synes emellertid sannolikt, att bolaget icke i fortsättningen skall kunna fullgöra detta åtagande och i längden bestå som enskilt företag. Då järnvägsdriftens upprätthållande synes vara ett livsvillkor för den betydande industri, som är verksam i Tidaholms stad och därmed för staden själv, och

då en sammanslagning av järnvägen med annan normalspårig enskild järnväg icke är praktiskt möjlig, torde för driftens framtida upprätthållande dess införlivande med statsbanenätet vara enda utvägen.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att den Tidaholms järnvägsaktiebolag tillhöriga Tidaholms järnväg må förvärvas och införlivas med statens järnvägar i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 17 februari 1939 förordade grunder.

Stockholm den 21 mars 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RASTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Gränebo, Olof Olsson, Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Asplund, Andersson* i Fältenborg, *Gustafsson* i Benestad, *Pauli, Andrén, Larsson* i Varberg, *Andersson* i Rixö och *Nisser*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Persson* i Falla, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Närlinge, Lindberg* i Umeå, *Isacsson, Olsson* i Staxäng, *Andersson* i Malmö, *De Geer* i Hanaskog, *Mårtensson* och *Bergvall*.
